

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної
конференції
“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”

10 жовтня 2024 р.

Київ
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:

Гончаренко Михайло Федорович – віцепрезидент Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;

Каліна Ірина Іванівна – заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:

Дацій Олександр Іванович – завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Братусь Анна Анатоліївна – завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;

Дмитренко Геннадій Анатолійович – завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Скиба Ганна Іванівна – завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, канд. екон. наук, доц.;

Кришталь Галина Олександрівна – завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кривоберець Марина Миколаївна – завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Мазур Юлія Володимирівна – декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 11 від 30.10.24)*

II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 594 с.

ISBN 978-617-02-0406-6 (електронне видання)

Для науковців, представників бізнесу та здобувачів вищої освіти.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

Жабровець Віталій Леонідович, Головач Наталія Василівна Сучасні підходи до управління розвитком персоналу організацій в умовах цифровізації	187
Жук Інна Іванівна Фінанси в цифровій економіці: адміністрування, управління та кібербезпека	190
Загородній Дмитро Ігорович Інноваційні підходи до економічної та маркетингової діяльності в умовах цифрової трансформації	193
Залізнюк Вікторія Петрівна “Ідеальний шторм” в антикризовому управлінні	196
Згалат-Лозинська Любов Олександрівна Цифрова трансформація як рушійна сила соціально-економічного розвитку: міжнародний досвід та українські реалії	198
Зеленін Юрій Миколайович Розвиток інституційних підходів в металургії з урахуванням доступу до якісних ресурсів	201
Земляна Наталія Олександрівна Віртуальна реальність (VR) та доповнена реальність (AR) у розвитку туристичних продуктів	203
Ігнатушенко Олександра Сергіївна Цифрові технології в аграрному секторі України: перспективи та виклики	206
Ільїна Оксана Анатоліївна Економічні відносини в умовах цифровізації	209
Іоргачова Марія Іванівна Інноваційні підходи у мерчандайзингу в умовах цифровізації бізнесу	210
Калієва Юлія Максимівна Інструменти підтримки та стимулювання розвитку туристичної галузі України в умовах війни	213
Калінін Андрій Миколайович Використання Big Data в українській економіці: можливості та перспективи розвитку	215
Карбовська Любов Олександрівна, Железняк Катерина Леонідівна Інноваційні маркетингові стратегії та тактики просування кормів для домашніх тварин	219
Карпенко Олег Олександрович, П'янкова Оксана Василівна Вплив валютного курсу на конкурентоспроможність підприємств у ЗЕД	222

повноцінної цифрової трансформації в Україні все ще існує чимало проблем: нерівномірний доступ до цифрових технологій у різних регіонах країни, недостатня цифрова інфраструктура та брак кваліфікованих кадрів. Крім того, питання кібербезпеки набуває особливої актуальності в умовах військових дій та гібридних загроз.

Війна Росії проти України висвітлила важливість стійкої цифрової інфраструктури та захищених систем для забезпечення національної безпеки. В Україні необхідно розвивати цифрову інфраструктуру, інвестувати в освіту та підготовку кваліфікованих спеціалістів, стимулювати розвиток технологічних стартапів та залучати іноземні інвестиції в ІТ-сектор. Особливу увагу слід приділити кібербезпеці та забезпеченню стійкості цифрових систем в умовах військових загроз.

Література

1. Хаустова М. Г. Державна політика в умовах цифровізації суспільства. Міжнародний досвід реалізації програм та стратегії цифровізації. *Електронне наукове видання "Аналітично-порівняльне правознавство"*. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.02.40>
2. The European Green Deal. Striving to be the first climate-neutral continent. URL: <http://surl.li/wjacyz>
3. Digital Government Strategy. URL: <http://surl.li/rqymfx>
4. Довгаль О. А., Довгаль Г. В. Особливості реалізації національних інноваційних моделей розвитку Бразилії, Чилі та Мексики. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 49–54.
5. Дорожня карта використання науки, технологій, інновацій для досягнення цілей сталого розвитку: Протокол від 22.12.2023 № 3 колегії Міністерства освіти і науки України. Київ, 2023. URL: <http://surl.li/dbhsqg>

ЗЕЛЕНІН Юрій Миколайович

кандидат економічних наук,

доцент кафедри фінансів, банківської та страхової справи

Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу

Міжрегіональної Академії управління персоналом

РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІЙНИХ ПІДХОДІВ В МЕТАЛУРГІЇ З УРАХУВАННЯМ ДОСТУПУ ДО ЯКІСНИХ РЕСУРСІВ

Металургія є однією з ключових галузей економіки України з погляду забезпечення технологічного суверенітету, стабільності та обороноздатності країни. Слід зазначити, що інституційні чинники відіграють важливу роль галузі, що призводить до необхідності докладного дослідження цього аспекту.

У рамках короткого опису загальної ситуації в галузі розвитку теорії інституціоналізму слід зазначити, що на зміну ідеалізованої “досконалої” конкуренції, описаної Дж. Стиглером у 60-х роках ХХ-го століття, що базується на припущеннях про однаковий ступінь поінформованості компаній, великому наборі компаній з однорідною продукцією, відсутності взаємодії між компаніями, а також вхідних та вихідних ринкових бар'єрів, прийшла теорія недосконалої конкуренції Дж. Робінсон та теорія монополістичної конкуренції Е. Чемберліна, з розвитком цього питання Хайєком у 2000 р.

Дані теорії визначили форми недосконалої конкуренції, неоднорідність ринків, існування ринкових бар'єрів та асиметрію поінформованості учасників ринків. Загалом, відповідно до позиції інституціоналізму, вільних ринків немає, оскільки інституційні механізми істотно спотворюють, доповнюють, накладаються на ринкові. У свою чергу, одним з найбільш відомих вчених у сфері інституціоналізму є Д. Норт, один із основоположників неоінституціональної економічної теорії, згідно з якою інститути є набором правил, процедур відповідності та морально-етичної поведінки людей на користь перебільшення багатства. Тобто інститути, згідно з його підходом, це формальні (закони, конституції) та неформальні (договори та добровільно прийняті норми поведінки) обмеження, що виробляються індивідами, а також примушують фактори, що структурують їхню взаємодію. Разом вони утворюють структуру стимулів суспільства та економіки. Таким чином, в інституціоналізмі виник підхід, коли інститути були позначені як механізми регулювання ринку.

Слід зазначити, що в теорії багаторівневої економіки досліджуються як якісна неоднорідність між ресурсами, так і структура та порядок їх відмінностей за технологічною шкалою з урахуванням темпів економічного зростання.

У макроекономіці використовуються агреговані категорії ресурсів — масові та якісні. Масові знаходяться у низу технологічної шкали, а якісні вгорі. Дані види ресурсів можуть замінювати один одного з часом, при цьому заміна масових якісними вважається заміщенням, а якісних масовими компенсаціями. Металургійні компанії, відповідно, можна поділити на групи, сегменти, відповідно до їх рівнів за агрегованими ресурсами, що дозволяє докладніше описати структурні та технологічні аспекти економічного розвитку. Крім того, у роботах Бортнікової О. Г. вперше науково-технічний прогрес розглядається з погляду економічної складової технологічної шкали, що дозволяє оцінювати економічну ефективність технологічних інновацій [1]. У низці досліджень Макалюк І. та його співавтори [3] суттєво розвинули теорії у сфері визначення інституційних умов, що з ієрархічної архітектурою ринку.

У вищезгаданих роботах розглядалося використання інституційних факторів у галузевих та макроекономічних прогнозах. У цих дослідженнях було порушено конкретний вплив інституційних умов на конкретні галузі та сегменти економіки, серед яких можна відзначити продовольчий ринок, роздрібну торгівлю, банківську сферу, будівництво. За окремими галузями чи сегментами за допомогою застосування різних методичних підходів визна-

чено групи компаній за інституційними ознаками — інституційні сегменти, запропоновано рекомендації щодо максимально ефективного розвитку галузей в умовах інституційної неоднорідності. Виконано кількісні розрахунки, що дозволяють підтвердити важливість інституційних факторів у галузевому розвитку.

У цілому нині підхід, запропонований Мартиною Н. Б. [4], заснований на трьох основних аспектах: інституційні умови, насамперед, визначаються як показники становища над ринком самих підприємств, а чи не заходи регулювання (наприклад, доступом до технологій, доступом до фінансування, стратегічні мети підприємств, відмінності особливостей підприємств залежно від масштабу своєї діяльності тощо.); економіка, що розглядається як багаторівнева, що складається з альфа-, бета- і гамма-бізнесів, які відрізняються якісно один від одного за сукупністю інституційних умов; облік інституційної ренти, яка визначається як частина фінансового результату, зумовленого інституційно закріпленою конкурентною перевагою.

Література

1. Бортнікова О. Г. Інституціональний підхід до вивчення систем безпеки в теорії державного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2012. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2012_6_4
2. Ківшик О. П. Удосконалення інституційного забезпечення державної регуляторної політики в аспекті зміцнення безпеки стратегічно важливих підприємств України. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 4. С. 207–214
3. Макалюк І., Жалдак Г., Мартиненко В. “Інституція” та “інститут”: тенденція “штучної підміни” понять. *Agricultural and Resource Economics*. 2022. Vol. 8. № 1. Р. 204–234.
4. Мартинова Н. Б. Інституційне забезпечення реалізації конкурентної соціально-економічної політики у відповідності до вимог ЄС. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2016. № 5. Т. 2. С. 220–225.

ЗЕМЛЯНА Наталія Олександрівна

студентка 3 курсу кафедри організації туристичної діяльності

Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу

Міжрегіональної Академії Управління персоналом

ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ (VR) ТА ДОПОВНЕНА РЕАЛЬНІСТЬ (AR) У РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ПРОДУКТІВ

Туристична індустрія стикається з новою реальністю: віртуальною. Віртуальна реальність пропонує відвідати популярні туристичні напрямки, не покидаючи домашнього затишку, і це вражаючий досвід.